

Väljaandja:	Justiitsminister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	13.01.2012
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	15.01.2015
Avaldamismärge:	RT I, 10.01.2012, 8

Kasuliku mudeli registreerimise taotluse sisu- ja vorminõuded ning Patendiametile esitamise kord

Vastu võetud 03.01.2012 nr 8

Määrus kehtestatakse „Kasuliku mudeli seaduse” § 17 lõike 4 ja § 18 lõike 3 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Mõistete määratlemine

Määruses kasutatavaid mõisteid, mis ei ole määratletud „Kasuliku mudeli seaduses”, mõistetakse ja tõlgendatakse „Tööstusomandi kaitse Pariisi konventsioonis”, „Patendikoostöölepingus” (edaspidi *PCT*), „Euroopa patente väljaandmise konventsioonis” (edaspidi *EPC*), „Patendiõiguse lepingus” (edaspidi *PLT*), „Patendiseaduses”, „Euroopa patente väljaandmise konventsiooni kohaldamise seaduses”, „Tööstusomandi õiguskorralduse aluste seaduses” ja Euroopa Liidu õigusaktides ning Riigikogu poolt ratifitseeritud teistes leitud õiguskaitset puudutavates välislepingutes toodud määratluste kohaselt.

§ 2. Määruse laiendamine kasuliku mudeli rahvusvahelise registreerimise taotlustele

(1) Määrus ei laiene PCT artiklite 3–12 kohaselt Patendiametile kui sama lepingu artikli 2 lõike xv kohasele vastuvõtvale ametile esitatavatele rahvusvahelistele taotlustele.

(2) Käesolev määrus laieneb PCT artikli 22 või 39 kohaselt Patendiametile kui sama lepingu artikli 2 lõike xiii kohasele märgitud ametile või lõike xiv kohasele väljavaliitud ametile esitatavatele kasuliku mudeli rahvusvahelise registreerimise taotlustele pärast nende võtmist siseriiklikku menetlusse.

§ 3. Kasuliku mudelina kaitstavad objektid

„Kasuliku mudeli seaduse” § 5 lõike 5 kohaselt saab kasuliku mudelina kaitsta seadet, meetodit ja ainet.

§ 4. Leiutise ühtsus

„Kasuliku mudeli seaduse” § 8 kohaselt saab ühe ja sama registreerimistaotlusega taotleda kasuliku mudeli õiguskaitset ainult ühele leiutisele.

§ 5. Objektid, mis ei ole leiutised

„Kasuliku mudeli seaduse” § 5 lõike 2 kohaselt ei ole leiutise objektiks muuhulgas:

- 1) tööstusdisainilahendus;
- 2) mikrolülituse topoloogia;
- 3) avastus, teadusteooria või matemaatiline meetod;
- 4) majandus- ja mõttetegevuse plaan, reegel, eeskiri või meetod;
- 5) rajatise, hoone või maa-ala projekt või skeem;
- 6) tingmärk;
- 7) arvutialgoritm või -programm;
- 8) info lihtne esitamine;
- 9) inimkeha või selle osa;
- 10) taimesort või loomatõug.

§ 6. Kasuliku mudelina mittekaitstavad leiutised

„Kasuliku mudeli seaduse” § 6 lõike 1 kohaselt ei kaitsta kasuliku mudelina:

- 1) leiutist, mis on vastuolus avaliku korra ja moraaliga;
- 2) raviviisi ja diagnoosimeetodit, mida kasutatakse inimeste või loomade haiguste raviks või diagnoosimiseks;
- 3) biotehnoloogilist leiutist.

2. peatükk Registreerimistaotlus

1. jagu Registreerimistaotluse dokumendid

§ 7. Esitatavad dokumendid

(1) Registreerimistaotluses peavad sisalduma järgmised dokumendid:

- 1) kasuliku mudeli registreerimise avaldus (edaspidi *avaldus*);
- 2) leiutiskirjeldus;
- 3) kasuliku mudeli nõudlus (edaspidi *nõudlus*);
- 4) illustratsioon, millele viidatakse leiutiskirjelduses või nõudluses;
- 5) leiutise olemuse lühikokkuvõte.

(2) Registreerimistaotlusele lisatakse järgmised dokumendid:

- 1) volikiri, kui registreerimistaotlus esitatakse patendivoliniku kaudu;
- 2) prioriteedinõuet tõendavad dokumendid, kui „Tööstusomandi kaitse Pariisi konventsiooni” või muu kokkuleppe alusel on esitatud prioriteedinõue, välja arvatud juhul, kui kohaldub mõni „Kasuliku mudeli seaduses” sätestatud erisus;
- 3) dokument, millel on esitatud andmed riigilõivu tasumise kohta (edaspidi *riigilõivu tasumist tõendav dokument*).

(3) Kui taotlejaks ei ole autor, peab registreerimistaotlusele lisama dokumendi, mis sisaldab deklaratsiooni selle kohta, millisel õiguslikul alusel põhineb taotleja õigus registreerida kasulikku mudelit. Eraldi dokumenti ei ole vaja esitada, kui andmed õigusliku aluse kohta on esitatud § 16 kohaselt käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud avalduses.

(4) Riigilõivu tasumist tõendavat dokumenti ei ole vaja esitada, kui andmed riigilõivu tasumise kohta on esitatud § 20 kohaselt käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud avalduses.

§ 8. Dokumentide eksemplaride arv

Leiutiskirjeldus, nõudlus, illustratsioon ning leiutise olemuse lühikokkuvõte esitatakse kahes eksemplaris. Ülejäänud dokumendid esitatakse ühes eksemplaris.

§ 9. Dokumentide keel

(1) Registreerimistaotluse dokumendid esitatakse Patendiametile eesti keeles.

(2) Keelekasutus registreerimistaotluse dokumentides peab vastama eesti kirjakeele normile „Keeleseaduse” mõttes.

(3) Kui leiutiskirjeldus, nõudlus, riigilõivu tasumist tõendav dokument või mõni muu registreerimistaotluses sisalduv dokument on esitatud võõrkeeles, lisatakse sellele eestikeelne tõlge, kui käesoleva määrusega ei ole kehtestatud teisiti.

2. jagu Avalduse sisu- ja vorminõuded

§ 10. Esitatavad andmed

(1) Avalduses peavad sisalduma:

- 1) taotleja, mitme taotleja korral aga kõigi taotlejate (edaspidi *taotleja*) andmed;
- 2) taotleja esindaja andmed, kui taotlejat esindab patendivolinik või mitme taotleja korral ühine esindaja;
- 3) autori, ühisautorite korral aga kõigi ühisautorite (edaspidi *autor*) andmed;
- 4) leiutise nimetus;
- 5) prioriteedinõue, kui taotletakse prioriteedi määramist tööstusomandi kaitse Pariisi konventsiooni või „Kasuliku mudeli seaduse” §-s 10 nimetatud mõne muu sätte alusel;
- 6) andmed kirjavahetuse pidamiseks;
- 7) registreerimistaotluse teiste dokumentide loetelu;
- 8) taotleja või patendivoliniku allkiri;
- 9) oma nime avalikustamise keelanud autori allkiri.

(2) Avaldusest peab selgelt ilmnema:

- 1) kasuliku mudeli registreerimise nõue;
- 2) kas taotleja on füüsiline või juriidiline isik;
- 3) taotleja elu- või asukoht;
- 4) kasuliku mudeli registreerimise taotlemise ja kasuliku mudeli omanikuks saamise õiguslik alus „Kasuliku mudeli seaduse” §-s 11 sätestatud lähtudes;
- 5) oma nime avalikustamise keelanud autori nimi.

(3) Kui füüsilise isiku nimest ei selgu arusaadavalt, milline nimeosa on ees- ja milline perekonnanimi, tuleb perekonnanimi alla joonida. Füüsilise isiku nimi esitatakse ladina tähestikus vastavalt eesti keele algustäheortograafia reeglitele.

(4) Füüsilisest isikust ettevõtja ja juriidilise isiku nime peab esitama vastavalt kas „Äriseadustiku” 2. peatükis sätestatud nõuete kohaselt või „Mittetulundusühingute seaduse” §-s 4 sätestatud nõuete kohaselt. Välisriigis asukohta omava juriidilise isiku korral võib kohaldada asukohariigi seadust. Füüsilise ja juriidilise isiku nimi kirjutatakse vastavuses eesti kirjakeele normiga, mille kohaselt ladinakirjalised nimed esitatakse lähtekeelsel kujul. Muukirjaline nimi kirjutatakse eesti kirja transkribeerituna. Juriidilise isiku nime korral rakendatakse eesti keele või selle juriidilise isiku asukohariigi keele algustäheortograafia reegleid.

(5) Füüsilise isiku nimele ei lisata tiitleid, aunimetusi, akadeemilist kraadi, viisakusväljendeid ega muid lisandeid.

(6) Isikunimedel kirjutamisel ei tohi kasutada kunstilisi kirjakuju elemente, kaasa arvatud ilukiri. Ärinime korral ei tohi kasutada erilisi kujunduselemente, mis on pärit näiteks kaubamärgi kujundusest.

§ 11. Avalduse vorm

(1) Avaldus esitatakse määruse lisas toodud plangil.

(2) Andmete esitamiseks, mis ei mahu ära avalduse andmeväljadele, võib kasutada ühte või mitut lisalehte, millele kirjutab alla sama isik, kes kirjutab alla avaldusele.

(3) Andmed kantakse avalduse plangile trükimasina- või arvutikirjas, trükimenetlusel või mõnda muud tehnilist meetodit kasutades.

§ 12. Taotleja andmed

(1) Taotleja andmed esitatakse avalduse andmeväljal 1.

(2) Füüsilise isiku andmed on tema ees- ja perekonnanimi ning elukohta täielik aadress või, kui tal on ettevõtte, siis kas elukohta või ettevõtte asukohta täielik aadress. Füüsilise isiku elukoht on koht, kus inimene alaliselt või peamiselt elab või millega ta on isiklikult ja majanduslikult kõige enam seotud. Kui füüsilise isiku elukohaks võib samaaegselt lugeda kohti eri riikides, siis märgitakse elukohaks koht riigis, mille kodanik isik on.

(3) Juriidilise isiku andmed on äriregistrisse või mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse või tema asukohariigi seaduse järgi muusse ametlikku registrisse kantud täielik või lühendatud nimi ja asukohta täielik aadress. Juriidilise isiku asukoht on koht, kus asub tema juhatus või seda asendav organ, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud teisiti.

(4) Taotleja puhul, kelle elu- või asukoht on väljaspool Eesti Vabariiki, märgitakse aadressile lisaks riigi kahetäheline kood vastavalt Ülemaailmse Intellektuaalse Omandi Organisatsiooni (edaspidi *WIPO*) standardile ST. 3 riikide identifitseerimise kohta (edaspidi *riigi kahetäheline kood*).

(5) Kui taotlejaid on mitu, esitatakse kõigi taotlejate andmed.

(6) Kui taotleja on liitriigi füüsiline või juriidiline isik (edaspidi *isik*), tuleb aadressis näidata ka osariik, kusjuures linn või muu asula tuleb alla kriipsutada või muul viisil eristada.

(7) Taotleja andmete hilisematest muudatustest peab viivitamatult teatama Patendiametile. Taotleja nime muutumisel (näiteks füüsilise isiku nime muutus või juriidilise isiku ümberkujundamine) peab taotleja esitama andmete muutmise avalduse ja nime muutumist tõendava dokumendi või selle ametlikult kinnitatud ära kirja. Taotleja muutumisel „Kasuliku mudeli seaduse” § 41 lõikes 1 sätestatud juhul seoses registreerimistaotluse üleandmisega teisele isikule või sama paragrahvi lõikes 2 sätestatud juhul seoses registreerimistaotluse üleminekuga õigusjärglasele peab taotleja või isik, kellele registreerimistaotlus üle antakse või üle läheb, esitama Patendiametile taotleja andmete muutmise avalduse, milles sisalduvad nii endise kui ka uue taotleja andmed. Avaldusele peab lisama riigilõivu tasumist tõendava dokumendi. Kui avalduse esitab isik, kellele registreerimistaotlus üle antakse või kellele see üle läheb, peab ta avaldusele lisama registreerimistaotluse üleandmist või üleminekut tõendava dokumendi või selle ametlikult kinnitatud ära kirja.

§ 13. Taotleja esindaja andmed

- (1) Andmeväli 2 täidetakse vaid juhul, kui taotlejat esindab registreerimistaotluse esitamisel või Patendiametiga asjaajamisel patendivolinik või mitme taotleja korral nende ühine esindaja.
- (2) Ühise esindaja korral kantakse andmeväljale ainult isiku nimi. Ühise esindaja nimi peab olema identne tema nimega taotlejana andmeväljal 1.
- (3) Patendivoliniku andmed on ees- ja perekonnanimi, büroo täielik nimi, aadress ja telefoni number ning patendivoliniku registreerimisnumber riiklikus patendivolinike registris.
- (4) Kui andmeväljal 2 on esitatud nii ühise esindaja kui ka patendivoliniku andmed, loetakse taotleja esindajaks patendivolinik.
- (5) Taotleja esindaja andmete hilisematest muudatustest tuleb viivitamatult teatada Patendiametile.

§ 14. Andmed kirjavahetuse pidamiseks

- (1) Andmeväli 3 täidetakse juhul, kui registreerimistaotluse esitab ja kasuliku mudeli registreerimise ja registreeringu jõushoidmisega seotud toiminguid teeb Eesti Vabariigis elukohta või asukohta omav taotleja ise või mitme taotleja korral Eesti Vabariigis elukohta või asukohta omav nende ühine esindaja ning kui taotleja või ühine esindaja eelistab kirjalike teadete kiirema ja kindlama kättesaamise eesmärgil kasutada andmeväljal 1 esitatust erinevat Eesti Vabariigi territooriumil asuvat sihtkoha postiaadressi. Soovitav on lisada kontakttelefoni number.
- (2) Andmeväljale 3 märgitakse taotleja või ühise esindaja andmed ka juhul, kui patendivoliniku andmed on andmeväljal 2 märgitud, aga ta ei ole volitatud vastu võtma Patendiameti kirjalikke teateid.
- (3) Kui taotleja on juriidiline isik või mitme taotleja korral on nende ühiseks esindajaks juriidiline isik, peab andmeväljale 3 märgitud Patendiameti teateid vastuvõtvaks isikuks olema kas selle juriidilise isiku juht, tema määratud töötaja või prokurist. „Kasuliku mudeli seaduse” § 18¹ lõikes 1 sätestatust tulenevalt ei tohi Patendiameti kirjalikke teateid vastu võtma volitada kolmandaid isikuid ega muid lepingulisi esindajaid peale patendivoliniku.
- (4) Kui andmeväli 3 ei ole ettenähtud juhtudel täidetud või on täidetud ilmselgelt valesti või vigaselt, edastab Patendiamet teated andmeväljal 2 märgitud ühisele esindajale või selle puudumisel andmeväljal 1 märgitud taotlejale, sealhulgas välisriigis elukohta või asukohta omavale isikule. Kui mitme taotleja korral ei ole ühist esindajat määratud, edastatakse teated andmeväljal 1 esimesena märgitud taotlejale tema elukoha või asukoha aadressil. Kui taotlejate hulgas on nii Eesti Vabariigis elukohta või asukohta omavaid isikuid kui ka välisriigis elukohta või asukohta omavaid isikuid, edastatakse teated andmeväljal 1 järjekorras esimesena märgitud Eesti Vabariigis elukohta või asukohta omavale isikule.
- (5) Kirjavahetuse andmete hilisematest muudatustest tuleb viivitamatult teatada Patendiametile.

§ 15. Autori andmed

- (1) Andmeväljal 4 esitatakse autori ees- ja perekonnanimi ning täielik aadress, millele on lisatud riigi kahetäheline kood.
- (2) Mitme autori puhul märgitakse andmeväljale 4 lõikes 1 nimetatud andmed kõigi autorite kohta.
- (3) Kui autor on ühtlasi taotleja, võib andmeväljale 4 kirjutada ainult autori ees- ja perekonnanime või sõna „taotleja”. Aadressi märkimine ei ole sel juhul kohustuslik.
- (4) Autor, kes ei soovi oma nime autorina avalikustada, esitab andmeväljal 4 nime autorina avalikustamise keelamise nõude, kinnitades seda nõuet oma allkirjaga. Kui avaldusele ei ole võimalik autori allkirja võtta, võib registreerimistaotlusele lisada autori allkirjastatud tema nime avalikustamise keelamise nõuet või sellekohast sooviavaldust sisaldava eraldi dokumendi. Autori nime avalikustamist keelava nõude võib esitada ka hiljem. Autor peab sel juhul arvestama, et hiljem esitatud nõuet ei ole võimalik rahuldada, kui registreeringu andmete kande teate avaldamiseni „Eesti Kasuliku Mudeli Lehes” on jäänud vähem kui üks kuu.
- (5) Kui autor on surnud, märgitakse andmeväljale 4 autori ees- ja perekonnanimi ning sõna „surnud”.

§ 16. Andmed kasuliku mudeli registreerimise taotlemise õiguse kohta

- (1) Kui autor ei ole samaaegselt taotleja, deklareeritakse andmeväljal 5 kasuliku mudeli registreerimise taotlemise ja kasuliku mudeli omanikuks saamise õiguslik alus vastava ruudu märgistamise teel. Lepingu või õigusjärglust kinnitava dokumendi esitamist õigusliku aluse kinnitamiseks registreerimistaotluse esitamisel ei nõuta.
- (2) Kasuliku mudeli registreerimise taotlemise ja kasuliku mudeli omanikuks saamise õiguse võib deklareerida ka eraldi dokumendis, mis lisatakse registreerimistaotluse esitamisel registreerimistaotluse dokumentidele.

(3) Patendiamet võib nõuda käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud lepingu või õigusjärglust kinnitava dokumendi või selle kinnitatud ära kirja esitamist vaid juhul, kui kasuliku mudeli registreerimise taotlemise ja kasuliku mudeli omanikuks saamise õiguslikku alust ei ole ettenähtud juhtudel deklareeritud ning Patendiameti nõutud sellekohased selgitused ei ole piisavad või tekitavad kahtlust, et registreerimistaotluse esitamisel on eiratud „Kasuliku mudeli seaduse” §-s 11 sätestatud.

§ 17. Leiutise nimetus

Andmeväljal 6 esitatakse leiutise nimetus, mis peab olema identne leiutiskirjelduses toodud leiutise nimetusega.

§ 18. Patenditaotluse põhjal esitatud registreerimistaotlus

(1) Vastavalt „Kasuliku mudeli seaduse” §-le 19 võib registreerimistaotluse esitada ka Patendiametis menetluses oleva sama leiutist käsitleva patenditaotluse põhjal.

(2) Menetluses oleva patenditaotluse kohta esitatakse andmeväljal 7 patenditaotluse esitamise kuupäev ja patenditaotluse number. Kui patenditaotluses ja kasuliku mudeli registreerimise avalduses on taotlejaks märgitud erinevad füüsilised või juriidilised isikud, näidatakse andmeväljal 5 vastava ruudu märgistamise teel kasuliku mudeli registreerimise taotleja õiguslik alus kasuliku mudeli registreerimist taotleda ja kasuliku mudeli omanikuks saada.

(3) Kasuliku mudeli registreerimist võib taotleda kas Patendiametis menetluses võetud siseriikliku patenditaotluse, siseriiklikku menetluses võetud rahvusvahelise patenditaotluse või siseriiklikuks patenditaotluseks muudetud rahvusvahelise või Euroopa patenditaotluse põhjal.

§ 19. Prioriteedinõue

(1) Andmevälja 8 täitmist loetakse prioriteedinõude esitamiseks. Andmeväli täidetakse, kui taotleja soovib kasutada „Kasuliku mudeli seaduse” §-s 10 sätestatud võimalusi prioriteedi määramiseks.

(2) „Kasuliku mudeli seaduse” § 10 lõike 2 kohaselt „Tööstusomandi kaitse Pariisi konventsiooniga” või Maailma Kaubandusorganisatsiooni ükskõik millises liikmesriigis esitatud esmase registreerimistaotluse või patenditaotluse alusel prioriteedinõude või tööstusomandi kaitse Pariisi konventsiooniga mitteühinenud riigis või Maailma Kaubandusorganisatsiooni mittekuuluvus riigis esitatud esmase registreerimistaotluse või patenditaotluse alusel prioriteedinõude esitamise korral märgistatakse andmeväljal esimene ruut ja andmeväljale kantakse vastava WIPO standardi ST. 9 kohase INID-koodi järele esmase registreerimistaotluse või patenditaotluse esitamise kuupäev ja riigi kahetäheline kood ning esmase registreerimistaotluse või patenditaotluse number (prioriteediandmed). Kui esmane registreerimistaotlus või patenditaotlus on regionaalne või rahvusvaheline taotlus, näidatakse kahetähelise koodi abil ära selle riigi amet või see valitsustevaheline organisatsioon, kuhu esmane taotlus esitati. Kui registreerimistaotlus esitatakse mitme esmase registreerimistaotluse või patenditaotluse alusel, kantakse andmeväljale kõigi nende prioriteediandmed.

(3) Kui taotlejal ei ole registreerimistaotluse Patendiametile esitamise päeval veel esmase registreerimistaotluse või patenditaotluse number teada, siis märgitakse prioriteedinõudes ainult esmase registreerimistaotluse või patenditaotluse esitamise kuupäev ja riik.

(4) Registreerimistaotluse korral, mis „Kasuliku mudeli seaduse” § 10 lõike 3 kohaselt esitatakse 12 kuu jooksul sama taotleja poolt sama leiutise kohta, märgistatakse andmeväljal teine ruut ja kantakse andmeväljale „Kasuliku mudeli seaduse” § 10 lõike 3 alusel varasema registreerimistaotluse või patenditaotluse esitamise kuupäev ning number.

(5) Tööstusdisainilahenduse registreerimise taotluse alusel prioriteedinõuet esitada ei saa.

§ 20. Andmed riigilõivu tasumise kohta

(1) Andmeväljale 9 kantakse registreerimistaotluse esitamise eest tasutud riigilõivu summa ja maksemoodus, mil viisil riigilõiv tasuti.

(2) Riigilõivu tasumisel maksekorraldusega, sularaha sissemaksena Rahandusministeeriumi riigilõivude kontole või muul viisil, märgitakse andmeväljale maksedokumendi number ja kuupäev.

(3) Andmeväljal märgistatakse vastav ruut sõltuvalt sellest, kas riigilõivu tasus taotleja, patendivolnik või muu isik, sealhulgas ühine esindaja. Kui riigilõivu tasus muu isik, tuleb andmeväljale kanda maksja nimi.

§ 21. Andmed lisade kohta

(1) Andmeväljal 10 tehakse lisade loetelus märgi nende dokumentide ees olevatesse ruutudesse, mis registreerimistaotluse koosseisus tegelikult esitati. Seejärel märgitakse iga dokumendi lehtede arv.

(2) Kui registreerimistaotluses on mõni dokument, mida loetelu ei sisalda, täiendatakse loetelu, lisades dokumendi nimetuse, lehtede ja eksemplaride arvu. Loetelu täiendatakse näiteks juhul, kui esitatakse nõue „Kasuliku mudeli seaduse” § 7 lõike 2 alusel tehnika taseme määramisel leiutist puudutava avalikustatud teabe mittearvestamise kohta ja seda põhjendavad tõendid.

§ 22. Allkiri

- (1) Avaldusele kirjutab alla patenditaotleja. Kui taotlejaid on mitu, kirjutavad alla kõik taotlejad.
- (2) Allkiri peab sisaldama ees- ja perekonnanime, olema loetav või suurtähtkirjas dešifreeritud. Kui taotleja on juriidiline isik, tuleb märkida ka allakirjutanud seadusliku esindaja ametinimetus.
- (3) Allakirjutamisel märgitakse ka allakirjutamise koht (linn, muu asula, talu) ning kuupäev.
- (4) Allkiri lisalehel peab vastama käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 kehtestatud nõuetele.
- (5) Avaldusele võib volituse olemasolu korral alla kirjutada ka patendivolinik või ühine esindaja. Volituse tõendamiseks lisatakse registreerimistaotlusele §-s 46 kehtestatud nõuetele vastav volikirj. Kui volikirja ei ole registreerimistaotlusele esitamise ajal võimalik sellele lisada, edastatakse volikirj Patendiametile esimesel võimalusel, kuid mitte hiljem kui „Kasuliku mudeli seaduse” § 21 lõike 2 alusel Patendiameti poolt määratud tähtpäevaks.

3. jagu

Leiutiskirjelduse sisu- ja vorminõuded

§ 23. Leiutiskirjelduse otstarve

- (1) Leiutiskirjeldus peab avama leiutise olemuse niisugusel määral, et vastava ala asjatundjal oleks võimalik aru saada tehnilise probleemi olemusest ja selle lahendamiseks leiutise abil.
- (2) Leiutiskirjeldus peab tagama nõudlusega määratletud kasuliku mudeli õiguskaitsese ulatuse täpse tõlgendamise.

§ 24. Leiutiskirjelduse struktuur

- (1) Leiutiskirjelduse pealkirjaks on leiutise nimetus.
- (2) Leiutiskirjeldus koosneb järgmistest osadest:
 - 1) tehnikavaldkond;
 - 2) tehnika tase;
 - 3) leiutise olemus;
 - 4) illustatsioonide loetelu;
 - 5) üks või mitu leiutise teostamise näidet ja vajadusel muud andmed, mis tõendavad leiutise teostamise, tööstusliku kasutamise ja püstitatud tehnilise tulemuse saavutamise võimalikkust.
- (3) Leiutiskirjelduse üksikuid osi või selles sisalduvaid tehniliste lahenduste kirjeldusi, samuti leiutise olemuse selgitusi või leiutise abil püstitatud tehnilise tulemuse saavutamise põhjendusi ei ole lubatud asendada üksnes viitega kirjanduse allikale, patenditaotluse teistele dokumentidele või muule infoallikale.
- (4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud leiutiskirjelduse osade teksti algus ja lõpp peab olema eristatav. Osad võivad kanda nende nimetusele vastavat pealkirja.

§ 25. Leiutise nimetus

- (1) Leiutise nimetus peab selgelt ja täpselt näitama leiutise tehnilist otstarvet ja vastama leiutise olemusele. Leiutise nimetus ei tohi olla leiutise olemusest kitsam ega laiem. Leiutise nimetusest peab selguma leiutise objekt, st kas tegemist on seadme, meetodi või ainega.
- (2) Leiutise nimetuses on soovitatav kasutada rahvusvahelise patendiklassifikatsiooni terminoloogiat.
- (3) Leiutise nimetus ei tohi sisaldada:
 - 1) füüsilise isiku nime, sh autori nime;
 - 2) ettevõtte ärinime;
 - 3) kohanime;
 - 4) sõnalist kaubamärki või kaubamärgi sõnalist osa;
 - 5) sõna „uus” või mis tahes reklaamväljendeid või reklaamteksti;
 - 6) argosõnu ja -väljendeid;
 - 7) muid sõnu ja väljendeid, millel puudub tehnilise terminina kindel tähendus.

(4) Leiutise nimetus esitatakse ainsuse vormis. Erandiks on ühise struktuurivalemiga hõlmatud keemilisi ühendeid puudutavate leiutiste nimetused.

(5) Individuaalset keemilist ühendit puudutava leiutise nimetuses peab olema ära näidatud ühendi nimetus ühe keemias kasutatava nomenklatuuri, soovitatavalt IUPAC-i nomenklatuuri järgi. Märgitud võib olla ka ühendi konkreetne otstarve.

(6) Kindlaksmääramata struktuuriga kõrgmolekulaarse ühendi saamise meetodi korral näidatakse leiutise nimetuses ära ka kõrgmolekulaarse ühendi nimetus ning vajaduse korral selle otstarve.

(7) Kindlaksmääramata koostisega aine saamise meetodi korral näidatakse leiutise nimetuses ära selle aine otstarve.

(8) Leiutise nimetust ei tohi lühendada, kasutades terminite lühendeid või lühendeid „jne”, „jms” või teisi sarnaseid lühendeid.

§ 26. Tehnikavaldkond

Leiutiskirjelduse osas „Tehnikavaldkond” näidatakse ära tehnikavaldkond, millesse leiutis kuulub, ja leiutise kasutusala. Kui selliseid valdkondi ja alasid on mitu, on soovitatav ära näidata need tehnikavaldkonnad ja alad, kus leiutist kavatakse kasutada.

§ 27. Tehnika tase

(1) Leiutiskirjelduse osas „Tehnika tase” kirjeldatakse varem tuntud analoogseid leiutisi ning muid tehnilisi lahendusi.

(2) Eraldi kirjeldatakse taotlejale tehnika tasemest teada olevat leiutisele kõige lähedasemat ja tehnilise tulemuse poolest sarnast lahendust ning tuuakse esile selle lahenduse puuduseks olev tehniline probleem, mille kõrvaldamisele leiutis on suunatud.

(3) Analoogsete lahenduste kirjeldamisel tuleb kasutada terminoloogiat, mis on leiutise omaga võimalikult ühtne. Analoogsete lahenduste kirjeldusest peavad selgelt ilmnema analoogsete lahenduste ja leiutise ühised ja eristavad tehnilised tunnused.

(4) Analoogseid lahendusi sisaldavate informatsiooniallikate bibliograafilised andmed esitatakse leiutiskirjelduse tekstis nii, et nende järgi oleks võimalik allikat leida.

(5) Avaldatud patenditaotlusele, patendikirjeldusele, kasuliku mudeli kirjeldusele või muule avaldatud patendidokumendile viitamisel näidatakse ära riigi nimi või riigi kahetäheline kood, dokumendi nimetus või dokumendi liigi kood, dokumendi number, rahvusvahelise patendiklassifikatsiooni indeks, taotleja, omaniku või autori nimi ning dokumendi avaldamise aasta.

§ 28. Leiutise olemus

(1) Leiutise olemust väljendatakse leiutise oluliste tunnuste kogumina. Leiutise oluliste tunnuste kogumisse kuuluvad kõik tunnused, mis on vajalikud ja millest piisab leiutise eesmärgiks oleva tehnilise tulemuse saavutamiseks.

(2) Käesolev leiutiskirjelduse osa peab sisaldama kõiki nõudluses esitatud leiutise tunnuseid ja kirjeldama leiutise eesmärgiks olevat tehnilist tulemust ning selgitama tunnuste ja tehnilise tulemuse vahelist põhjuslikku seost.

(3) Leiutise olemuse avamisel on soovitatav ära näidata ka muud tehnilised tulemused, mida leiutis annab, sealhulgas üksikjuhtudel, konkreetsete teostusvormide või eriliste kasutustingimuste korral. Leiutise eesmärgiks olev tehniline tulemus võib olla näiteks hõõrdeteguri vähenemine, kinnikiilumise ärahoidmine, metallivalu defektide vältimine, mõteseadme tundlikkuse tõus, ravimi aktiivsuse suurenemine, ravipreparaadi mõju lokaliseerimine jne.

§ 29. Illustratsioonide loetelu

Leiutiskirjelduse selles osas antakse peale illustatsioonide loetelu ka lühike selgitus nende sisu kohta, näiteks: „Figuur 1 – seadme üldvaade” või „Joonis fig 1 – seadme üldvaade”; „Figuur 2 – lõige A-A” või „Joonis fig 2 – lõige A-A”; „Figuur 3 – seadme elektriskeem” või „Joonis fig 3 – seadme elektriskeem” jne.

§ 30. Üldnõuded leiutise teostamise näidete koostamiseks

(1) Esitada tuleb vähemalt üks näide, mis kirjeldab leiutise tööstuslikult kasutatavat teostusviisi. Üldjuhul peab see näide kirjeldama registreerimistaotluse koostamise hetkel taotlejale teada olevat parimat teostusviisi.

(2) Kui on oht, et leiutise tööstuslik kasutatavus võib tekitada kahtlusi, on nende hajutamiseks leiutiskirjelduse selles osas otstarbekas esitada tõendid ja selgitada leiutise tööstusliku kasutamise võimalikkust.

§ 31. Seadme teostamise näide

(1) Seadet puudutava leiutise teostamise näites kirjeldatakse seadet esmalt staatilises olekus. Kui seadet kirjeldatakse skeemi (elektri-, hüdro-, pneumo- või muu skeem) kujul, siis loetletakse üles kõik skeemielemendid ja kirjeldatakse nende vahelisi ühendusi.

(2) Seadme kirjeldamisel viidatakse joonistele (või muudele illustratsioonidele). Konstruksioonelemendid nummerdatakse kirjelduse koostamise käigus vastavalt nende esmakordse tekstis esinemise järjekorrale. Numeratsiooni alustatakse number ühest. Lubatud on kasutada ka muid nummerdamissüsteeme. Näiteks iseseisvad detailid nummerdatakse ühe- ja kahekohaliste arvudega, koostud ja nende detailid kolmekohaliste arvudega („korpus 1”, „elektrimootor 100”, „elektrimootori 100 rootor 110”, „elektrimootori 100 rootori 110 klemmplaat 111”, „elektrimootori 100 rootori 110 klemm 112”) jne.

(3) Pärast seadme kirjeldamist staatilises olekus kirjeldatakse selle töötamist või kasutamist, viidates jooniste olemasolu korral positsiooninumbrite kaudu vajalikele elementidele.

(4) Kui seade sisaldab programmeeritavat (seadistatavat) polüfunktsionaalset elementi või vahendit (sh arvutit) või eeldab selle kasutamist, siis esitatakse andmed, mis kinnitavad võimalust sellist elementi või vahendit selles seadmes kasutada. Juhul kui need andmed sisaldavad algoritme, eriti arvutuslikke, on soovitatav algoritmid esitada plokk skeemidena või, kui see on võimalik, vastavate matemaatiliste avaldistena.

§ 32. Meetodi teostamise näide

(1) Meetodit puudutava leiutise teostamise näites kirjeldatakse materiaalse objektiga sooritatavaid toiminguid (võtted, operatsioonid), nende toimumise järjekorda, toimingu läbiviimise tingimusi või tehnoloogilist režiimi (temperatuur, rõhk jt) ja kasutatavaid seadmeid ning aineid. Kui meetodit iseloomustab tuntud vahendite (tuntud seade, aine) kasutamine, nimetatakse need vahendid ning vajaduse korral tõendatakse nende tuntust. Tehnika tasemest mittetuntud vahendite kasutamise puhul antakse nende iseloomustus.

(2) Kui meetodis kasutatakse uusi aineid, siis kirjeldatakse nende saamise viisi sellises ulatuses, et vastava ala asjatundjal oleks võimalik neid valmistada.

(3) Leiutise kohta, mis puudutab ühise struktuurivalemiga uute keemiliste ühendite rühma saamist, tuuakse näide selle rühma ühendi saamise viisi kohta, ning kui rühm sisaldab erinevate keemiliste radikaalidega ühendeid, siis ka näited erinevate keemiliste radikaalidega konkreetsete ühendite saamise kohta. Homoloogilise rea puhul tuuakse selle rea äärmiste esindajate ja keskmise esindaja saamise näide. Esitatakse ka rühma kuuluvate ühendite struktuurivalemid, mis on tõendatud (kindlaks määratud) tuntud meetodite abil, ühendite füüsikalises-keemilises näitajad ning kirjeldatakse ühendite otstarvet.

(4) Leiutise puhul, mis puudutab määramata struktuuriga kõrgmolekulaarse ühendi saamise meetodit, esitatakse näidetes selle identifitseerimiseks vajalikud andmed, samuti andmed selle ühendi saamiseks vajalike lähteainete ning kasutamisosaduste kohta.

(5) Konkreetse kasutusviisiga, kuid määramata koostise ja struktuuriga segu saamise meetodit käsitleva leiutise puhul esitatakse näidetes peale saamisviisi toimingute ja tingimuste kirjelduse veel segu enese iseloomustus, mis on vajalik selle segu identifitseerimiseks, ja segu kasutamisosadused.

(6) Kui mõni ese on valmistatud kindlaksmääramata koostise ja struktuuriga materjalist, siis tuuakse selle eseme saamise meetodit käsitleva leiutise puhul andmed materjali omaduste ning eseme kasutamisosaduste kohta ära nii, et materjali ja eset oleks võimalik identifitseerida.

§ 33. Näide aine kohta

(1) Määratud struktuuriga uue individuaalühendi jaoks esitatakse tuntud meetoditega tõendatud (kindlaks määratud) struktuurivalem, füüsikalises-keemilised konstandid ja ühendi saamise viisi kirjeldus. Esitatakse ka andmed, mis näitavad võimalust kasutada ühendit teatud kindlal eesmärgil.

(2) Kui uus ühend on raviotstarbeline ja seoses sellega on tehtud kliinilisi katsetusi, esitatakse nende katsetuste andmed, näidates ära ravivahendi doosi ja kasutamiskiirust, retsepti koostamise meetodi ning toksilisuse uuringute tulemused.

(3) Kui aine puudutab kindlaksmääratud ühise struktuurivalemiga uute individuaalühendite rühma, tõendatakse rühma kõigi ühendite saamise võimalust saamise meetodi ühise skeemi varal ja konkreetse ühendi saamise näite varal, ning kui rühm sisaldab erinevate keemiliste radikaalidega ühendeid, siis ka erinevate keemiliste

radikaalidega konkreetsete ühendite saamise näite varal. Saadud ühendite kohta tuuakse ära ka nende struktuurivalemid, mis on tõendatud (kindlaks määratud) tuntud meetodite abil, nende füüsikalise-keemilised konstandid ning tõendid, mis näitavad võimalust kasutada rühma mõningaid ühendeid konkreetsetel eesmärkil.

(4) Vaheühendit käsitleva leiutise korral peab olema ära näidatud ka võimalus seda ümber töötada tuntud lõppsaaduseks või uueks konkreetse kasutusviisiga lõppsaaduseks.

(5) Kui leiutis puudutab kompositsiooni (segu, lahust, sulamit, klaasi jne), peavad näidetes olema ära toodud kompositsiooni koostisse kuuluvad ingrediendid, nende iseloomustus ja kvantitatiivne suhe ning kompositsiooni saamise viisi kirjeldus. Kui kompositsioonis kasutatakse ingrediendina mõnd uut ainet, kirjeldatakse ka selle saamise viisi.

(6) Näidetes esitatakse iga ingrediendi sisaldus ühe kindla suurusena, mis vastab nõudluses toodud vahemikule. Ingredientide protsentuaalse massi või mahu suhte väljenduse puhul nõudluses peab kõigi ingredientide sisalduse protsentide summa andma kokku sada protsenti.

4. jagu **Nõudluse vormi- ja sisunõuded**

§ 34. Nõudluse otstarve ja tähendus

Nõudlus määrab kindlaks, mida kaitstakse ja milline on kasuliku mudeli õiguskaitse ulatus. Kasuliku mudeli õiguskaitse sisu ja ulatus tõlgendatakse sellisena, nagu see tuleneb nõudluse sõnastusest. Leiutiskirjeldus, illustratsioonid ega muud registreerimistaotluse dokumendid ei tule arvesse nõudluse tõlgendamisel selle sõnastust kitsendavalt või laiendavalt. Eelõeldust tulenevalt on nõudluse sõnastus sõltumatu registreerimistaotluse muudes dokumentides esitatud sõnastustest. Registreerimistaotluse muudel dokumentidel on õiguslik tähendus vaid juhul, kui nende alusel on võimalik tõendada ja parandada nõudluses ilmset kirja- või arvutusviga.

§ 35. Nõudluse struktuur

- (1) Nõudlus võib olla ühe- või mitmepunktiline.
- (2) Nõudlus koosneb ühest sõltumatust (iseseisvast) punktist ja vajalikust arvust sõltuvatest (alluvatest) punktidest.
- (3) Nõudluse punktid nummerdatakse nende paiknemise järjekorras (läbiv numeratsioon).
- (4) Nõudluse sõltumatu punkt paikneb alati nõudluse alguses ja nummerdatakse numbriga „1”.

§ 36. Üldnõuded nõudlusele

- (1) Kui nõudlus koosneb ainult ühest punktist, siis seda ei nummerdata.
- (2) Nõudlus koostatakse üksnes leiutise oluliste tehniliste tunnuste kogumina. Nõudluse teksti sõnastus peab olema selge ja täpne ning võimalikult lühike.
- (3) Nõudluse iga sõltumatu punkt peab sisaldama leiutise olulisi tehnilisi tunnuseid ja iga sõltuv punkt peab täpsustama eelmises või eelmistes nõudluse punktides sisalduvaid leiutise olulisi tehnilisi tunnuseid.
- (4) Nõudluse ja leiutiskirjelduse terminoloogia peab olema ühtne.
- (5) Leiutise tunnuste üldistamisel tuleb arvestada, et nõudluses leiutise tunnustena esitatud mõistete maht ei tohi olla laiem, kui seda on võimalik leiutiskirjelduse ja illustratsioonide abil tõlgendada. Kui leiutise mõne tunnuse väljendamiseks ei ole võimalik kasutada üldistatud mõistet, võib nõudluses kasutada alternatiivseid tunnuseid (näide: „nael või neet” – eelnimetatud alternatiivsed tunnused on lubatavad juhul, kui näiteks mõiste „kinnituselement” maht on leiutise olemuse seisukohalt ülemäära lai). Alternatiivsete tunnuste kasutamise vajadust tuleb selgitada leiutiskirjelduses.
- (6) Nõudluse punkt on ühelauseline.

§ 37. Nõudluse sõltumatu punkt

(1) Nõudluse sõltumatu punkt koosneb oluliste tunnuste kogumist, see tähendab tunnustest, mis on vajalikud ja küllaldased leiutise eesmärgiks oleva ühe kindla tehnilise tulemuse saavutamiseks kõigil juhtudel, mille puhul taotletakse kasuliku mudeli õiguskaitset.

(2) Nõudluse sõltumatu punkt koosneb piiravast ja eristavast osast.

(3) Piirav osa algab leiutise nimetusega. Piiravas osas esitatakse leiutise need olulised tunnused, mis on ühised tehnika tasemes tuntud kõige lähedasema lahenduse tunnustega.

(4) Eristav osa algab väljendiga „mis erineb selle poolest, et...”, „mida iseloomustab see, et...”, „sisaldab täiendavalt...” või muu sobiva väljendiga. Väljendid „erineb”, „mida iseloomustab”, „sisaldab” vms trükitakse sõrendatult või eristatakse muul viisil. Eristavas osas esitatakse need leiutise olulised tunnused, mis tehnika tasemes tuntud kõige lähedasema lahenduse tunnustega võrreldes on uudsed.

(5) Nõudluse sõltumatu punkt koostatakse ilma piiravaks ja eristavaks osaks jaotamata, kui:

- 1) leiutiseks on individuaalühend;
- 2) leiutisel on ainult üks eristav tunnus, mis seisneb tuntud seadme, meetodi või aine kasutamises uuel otstarbel (nn „kasutamise-tüüpi” nõudlus);
- 3) leiutisel ei ole tehnika tasemes tuntud analooge.

(6) Nõudluse sõltumatu punkt ei tohi sisaldada ebaolulisi tunnuseid, sealhulgas negatiivseid tunnuseid, näiteks kujul „ei sisalda elementi X”. Kui nõudluse sõltumatus punktis esitatud tunnuste kogum on saanud tehnika tasemes tuntud tehnilise lahenduse mõne tunnuse lihtsa ärajätmisega (niinimetatud negatiivne uudsus), ilma et lisanduks mõnda uut tunnust, loetakse leiutis reeglina patentsuse kriteeriumile mittevastavaks leiutustaseme puudumise tõttu, kuna lahendust, mis tekib ebaolulise tunnuse ärajätmisega, loetakse endastmõistetavalt tehnika tasemest tulenevaks.

(7) Nõudluses võib ühe leiutise kohta sisalduda ainult üks nõudluse sõltumatu punkt. Erandina võib leiutise olemus olla väljendatud rohkem kui ühe sõltumatu punktiga juhul, kui leiutise iseloom ei võimalda leiutise olemust sõnastada ühepunktilisena. „Kasuliku mudeli seaduse” § 9 lõike 3 alusel võib ühe leiutise kohta olla rohkem kui üks sõltumatu punkt vaid juhul, kui leiutise moodustavad mitu kokkukuuluvat toodet, näiteks lukk ja võti, pistik ja pistikupesa, mõnel juhul ka raadiosaatja ja vastuvõtja jne. Eelnimetatud juhul peab olema täidetud leiutise ühtsuse nõue.

§ 38. Nõudluse sõltuv punkt

(1) Nõudluse sõltuv punkt allub sõltumatule punktile. Sõltuv punkt võib samaaegselt alluda ka mõnele teisele sõltuvale punktile.

(2) Sõltuva punkti koostamisel viidatakse sõltumatule punktile ja teistele sõltuvatele punktidele, millele ta allub, ning tuuakse ära olulised tunnused, mis iseloomustavad leiutise teostamise või kasutamise erijuhte (näide: „3. Seade vastavalt punktidele 1 ja 2, mis erineb selle poolest, et korpus on valmistatud vasest.”).

(3) Sõltuvate punktide alluvus sõltumatule punktile võib olla otsene või kaudne, läbi ühe või mitme sõltuva punkti. Sõltuva punkti otsest alluvust kasutatakse siis, kui leiutise teostuse või kasutamise erijuhtude iseloomustamiseks on kõrvuti selle punkti tunnustega vajalikud veel ainult sõltumatu punkti tunnused. Kui nimetatud erijuhtude iseloomustamiseks on vajalikud ühe või mitme teise sõltuva punkti tunnused, kasutatakse punkti kaudset alluvust sõltumatule punktile.

§ 39. Seadet puudutava nõudluse iseärasused

(1) Seadet iseloomustatakse konstruktsioonitunnustega (edaspidi *tunnus*).

(2) Seadme tunnused on:

- 1) konstruktsioonielemendid (edaspidi *element*), millest seade koosneb;
- 2) elementide omavaheline paigutus;
- 3) elementidevaheliste ühenduste teostusviis;
- 4) elementide konstruktsiooniliste ja tehniliste näitajate iseärasused;
- 5) elementide mõõtmete ja geomeetrilise kaju iseärasused;
- 6) elementide valmistamiseks kasutatavad materjalid või keskkond, mis täidab elemendi ülesannet.

(3) Nõudluses iseloomustatakse seadet staatilises olekus. Elektri- ja muude skeemide kohta kehtib ka § 31 lõige 1.

(4) Nõudluses ei kasutata lõpetamata tegevust väljendavaid verbe, nagu näiteks „veerevad”, „tõmbab ligi”, „laskub”. Kui tekib vajadus kasutada tegevust seadme tunnusena, esitatakse see lõpetatud tegevusena, nagu näiteks „teostatud”, „kinnitatud”, „paigutatud”, „alla lastud”.

(5) Seadme nõudluses lubatakse näidata elemendi liikuvust („pöörlemisvõimeline ketas”, „pikisuunas liigutatav tera” jne) või iseloomustada elementi selle funktsiooni kaudu („tihvt hoova asendi fikseerimiseks” jne).

(6) Seadme nõudluses on soovitatav tunnustele lisada sulgudes positsiooninumbriid, elektri- ja muude skeemide korral aga elementide tähised (nagu näiteks elektriskeemi elementide tähised „R1”, „C1” jne). Nõudluse koostamisel tuleb aga arvestada, et tehnilise lahenduse olemus peab selguma ka ilma positsiooninumbriid ja skeemi elementide tähiseid kasutamata. Muid viiteid leiutiskirjeldusele ja illustatsioonidele ei ole lubatud nõudluses kasutada.

§ 40. Meetodit puudutava nõudluse iseärasused

(1) Meetodi tunnused on:

- 1) toiming või toimingute kogum kui selline;
- 2) toimingute järjekord kogumis (järjestikune, üheaegne, erinevad kombinatsioonid jne);
- 3) toimingute läbiviimise tingimused, režiimid, kasutatavad ained (näiteks toorained, reagentid, katalüsaatorid), seadmed (rakised, instrumendid jm varustus) jne.

(2) Toimingut (võtet, operatsiooni) iseloomustavaid verbe tuleb kasutada kindla kõneviisi umbisikulise tegumoe olevikus, nagu näiteks „kuumutatakse”, „niisutatakse” jne.

§ 41. Ainet puudutava nõudluse iseärasused

(1) Individuaalühendite tunnused on:

- 1) madalmolekulaarsete ühendite puhul kvalitatiivne koostis (teatud keemiliste elementide aatomite olemasolu), kvantitatiivne koostis (iga elemendi aatomite arv), aatomitevaheline side ning aatomite vastastikune paiknemine molekulis, mida väljendatakse keemilise struktuuri valemiga;
- 2) kindlaksmääramata struktuuriga individuaalühendite puhul füüsikalise-keemilised ning muud näitajad, sealhulgas saamisviisi tunnused, mis võimaldavad neid ühendeid identifitseerida;
- 3) kõrgmolekulaarsete ühendite puhul keemiline koostis ja makromolekuli ühe lüli struktuur, makromolekuli kui terviku struktuur (lineaarne, hargnev), lülide perioodilisus, molekulmass ja selle jaotus, makromolekuli geomeetria ja stereomeetria, makromolekuli lõpp- ja kõrvalrühmad.

(2) Kompositsiooni tunnused on:

- 1) kvalitatiivne koostis;
- 2) kvantitatiivne koostis;
- 3) kompositsiooni struktuur;
- 4) ingredientide struktuur.

(3) Kindlaksmääramata koostisega kompositsioonide iseloomustamiseks võib kasutada nende füüsikalise-keemilisi, füüsikalisi ja kasutamise näitajaid ning saamisviisi tunnuseid.

(4) Igasuguse individuaalühendi nõudluses peab olema ära näidatud tema otstarve ja ühendi nimetus või tähis.

(5) Kui kompositsiooni iseloomustatakse nõudluses ingredientide kvantitatiivse koostisega, tuleb ära näidata ingredientide sisalduse minimaalne ja maksimaalne piir, kasutades ühesuguseid ühikuid.

(6) Lubatud on näidata ühe ingrediendi sisaldust kompositsioonis mingite kindlate ühikute abil ja teiste ingredientide sisaldust suhtarvudena selle esimese ingrediendi suhtes (ingredientide sisaldus tuuakse ära näiteks põhiingrediendi 100 massiosa või 1 liitri lahuse kohta).

(7) On lubatud näidata antibiootikumide, fermentide jms sisaldust kompositsioonis muudes ühikutes kui kompositsiooni teiste komponentide sisaldust (näiteks fermentatiivse aktiivsuse ühikutes kompositsiooni teiste ingredientide massi ühiku kohta).

(8) Kompositsiooni puudutava leiutise nõudluse eristavat osa alustatakse väljendiga „sisaldab täiendavalt”, kui on vaja rõhutada ingrediendi viimist kompositsiooni koosseisu.

(9) Kui kompositsiooni otstarve määratakse ainult uue aktiivse komponendiga ning teised komponendid täidavad seda tüüpi kompositsioonis tavapärasest ülesannet, võib nõudluses ära näidata ainult aktiivse komponendi ja selle kvantitatiivse sisalduse kompositsioonis.

(10) Kui leiutise tunnuseks on keerulise koostisega tuntud aine, on lubatud kasutada selle spetsiaalset nimetust, näidates ära selle aine ja selle komponentide omadused või funktsioonid. Sel juhul peab leiutiskirjelduses olema toodud selle aine täielik koostis ja vajaduse korral ka aine saamise viis.

§ 42. Nõudluse iseärasused tuntud aine meditsiinilise kasutamise korral

Tuntud aine teist- või enamkordne meditsiiniline kasutamine (korduv meditsiiniline kasutamine) on kaitstav kasuliku mudelina vaid juhul, kui nõudlus on formuleeritud selle aine kasutamise konkreetse haiguse ravimiseks ettenähtud ravimi valmistamiseks.

5. jagu

Registreerimistaotluse muud dokumendid

§ 43. Illustratsioonid

(1) Illustratsioonid esitatakse juhul, kui need on vajalikud leiutiskirjelduses toodud leiutise teostamise näitest arusaamiseks.

(2) Illustratsioonid peavad olema kooskõlas leiutiskirjelduse tekstiga.

(3) Illustratsioonid esitatakse graafiliste materjalidena (tehnilised joonised, skeemid, graafikud, epüürid, joonistused, ostsillogrammid jms), fotodena, tabelitena või diagrammidena.

(4) Joonistused esitatakse sel juhul, kui leiutist ei ole võimalik illustreerida tehniliste jooniste või skeemidega. Fotod esitatakse graafiliste materjalide täiendusena. Erandjuhtudel, näiteks kirurgiliste operatsioonide etappide illustreerimisel, võivad fotod olla põhiline selgitav materjal.

(5) Illustratsioonid, millele viidatakse leiutiskirjelduses või nõudluses, peavad olema esitatud Patendiametile registreerimistaotluse esitamisel. Kui illustratsioon, millele viidatakse leiutiskirjelduses või nõudluses (või mitme illustratsiooni korral kõik või mõni neist), on jäänud registreerimistaotluse Patendiametile esitamisel mingil põhjusel registreerimistaotluse dokumentide hulgast välja, võib seda esitada veel kahe kuu jooksul registreerimistaotluse esitamise päevast arvates. Sel juhul peab arvestama, et vastavalt „Kasuliku mudeli seaduse” § 20 lõikele 5 muudab Patendiamet esitamata jätmise põhjusest olenemata registreerimistaotluse esitamise kuupäeva määrates uueks registreerimistaotluse esitamise kuupäevaks puudu olnud illustratsiooni Patendiametisse saabumise kuupäeva. Pärast eelnimetatud kahekuulise tähtaja lõppemist esitatud varem esitamata jäänud leiutiskirjelduses või nõudluses viidatud illustratsioone registreerimistaotluse dokumentide hulka ei võeta.

(6) Illustratsioone, millele ei ole viidatud leiutiskirjelduses või nõudluses, ei saa vastuolu tekkimise tõttu „Kasuliku mudeli seaduse” § 23 lõikes 2 sätestatuga pärast registreerimistaotluse esitamise kuupäeva Patendiametile esitada.

§ 44. Leiutise olemuse lühikokkuvõtte

(1) Leiutise olemuse lühikokkuvõtte eesmärk on anda üksnes tehnilist informatsiooni leiutise kohta.

(2) Leiutise olemuse lühikokkuvõtte peab olema ülevaatlik ja kergesti arusaadav ning võimaldama vastava ala asjatundjal saada kiiresti ettekujutust, kuidas leiutise abil lahendada püstitatud tehniline probleem.

(3) Leiutise olemuse lühikokkuvõttes tuuakse ära leiutise nimetus, leiutise kasutusvaldkond, kui see ei selgu leiutise nimetusest, tehniline probleem, mille leiutis peab lahendama, või saavutatav tehniline tulemus.

(4) Leiutise olemus avatakse leiutise oluliste tunnuste vaba esituse kaudu.

(5) Teksti koostamisel on soovitatav arvestada selle sobivust infootsinguks arvuti abil.

(6) Leiutise olemuse lühikokkuvõtte teksti pikkus ei tohi olla üle 150 sõna.

(7) Taotleja võib leiutise olemuse lühikokkuvõtte lõppu märkida tema arvates leiutist kõige paremini iseloomustava illustratsiooni kujutise numbriga.

§ 45. Riigilõivu tasumine ja riigilõivu tasumist tõendav dokument

(1) Riigilõiv registreerimistaotluse esitamise eest ja kõik järgnevad registreerimistaotluse menetluse ning õiguskaitse kehtivuse pikendamisega seotud riigilõivud tasutakse pankas Rahandusministeeriumi riigilõivude kontole. Patendiamet avaldab teabe konto kohta oma ametlikus väljaandes ja Patendiameti veebilehel.

(2) Registreerimistaotluse esitamise eest tasumisele kuuluv riigilõivu summa on erinev sõltuvalt sellest, kas taotleja on füüsiline isik või juriidiline isik. Kui taotleja on füüsiline isik või mitme taotleja korral kõik taotlejad on füüsilised isikud, tasutakse riigilõiv registreerimistaotluse esitamise eest „Riigilõivuseaduse” § 148 lõikes 8 sätestatu kohaselt vähemas määras võrreldes juhuga, kui taotleja on juriidiline isik või kui mitme taotleja korral mõni neist on juriidiline isik.

(3) Kui registreerimistaotluse esitamise eest on tasutud riigilõivu ekslikult ettenähtust rohkemas määras, teatab Patendiamet sellest taotlejale. Riigilõivu tasunud isikul on õigus ettenähtust rohkem tasutud summa tagasi saada.

(4) Riigilõivu tasumise kohta tuleb esitada Patendiametile paberikandjal § 7 lõike 2 punktis 3 nimetatud riigilõivu tasumist tõendav dokument, mis sisaldab järgmisi andmeid:

- 1) maksedokumendi number ja kuupäev;
- 2) maksja nimi;
- 3) tasutud summa;

4) märke, millest on aru saada, et riigilõivu tasutakse registreerimistaotluse esitamise eest, kui andmed riigilõivu tasumise kohta ei ole esitatud avalduse vastaval andmeväljal;

5) registreerimistaotluse number, registreerimistaotluse Patendiametisse saabumise number või leiutise nimetus, kui andmeid riigilõivu tasumise kohta ei esitata avalduse vastaval andmeväljal.

(5) Riigilõivu tasumist tõendavalt dokumendilt peab selguma, milline asutus või isik on selle koostanud.

(6) Kui riigilõivu tasumist tõendaval dokumendil ei ole pangaasutuse kinnitust, peab selle olema allkirjastanud dokumendi koostaja.

§ 46. Volikiri

(1) Volikiri antakse ühe või mitme patendivoliniku nimele ühe või mitme registreerimistaotluse esitamiseks või kasuliku mudeli õiguskaitses taotlemisega või õiguskaitses jõushoidmisega (sh kehtivuse pikendamisega) seotud kõigi või mõne menetlustoimingu sooritamiseks. Volikirja ei saa patendivolinikule anda leiutise kui omandi käsutamise seoses tehtavate tehingute sooritamiseks, sealhulgas registreerimistaotluse või kasuliku mudeli (registreeringu) üleandmine teisele isikule, pandi- ja litsentsilepingute sõlmimine ja muud tehingud.

(2) Ühisele esindajale antakse volikiri, kui:

- 1) tema volituste ulatust soovitakse piirata;
- 2) ühine esindaja on patendi saamise avaldusele esindajana alla kirjutanud või
- 3) mõni patenditaotlejatest ei ole patendi saamise avaldusele alla kirjutanud;
- 4) ühine esindaja määratakse pärast patenditaotluse esitamist.

(3) Volikirjas peab sisalduma:

- 1) esindatava (taotleja) ees- ja perekonnanimi ning elukohta või ettevõtte asukohta aadress, juriidilise isiku korral nimi ja asukohta aadress;
- 2) patendivoliniku ees- ja perekonnanimi;
- 3) füüsilisest isikust ühise esindaja korral tema ees- ja perekonnanimi, juriidilisest isikust ühise esindaja korral tema nimi;
- 4) volituse ulatus, välja arvatud ühise esindaja korral, kui tema volituse ulatust ei soovita piirata;
- 5) volituse kehtivuse alguse kuupäev, kui volitus on antud enne volikirja allakirjutamist;
- 6) volituse kehtivusaeg, kui volitus on tähtajaline;
- 7) esindatava allkiri;
- 8) volikirja allakirjutamise koht ja kuupäev.

(4) Mitme patendivoliniku nimele antakse volikiri ühisvolituse andmise korral. Ühisvolituse saamise korral loetakse kõik volikirjas nimetatud patendivolinikud pädevaks esindama taotlejat volikirjaga antud volituse kogu ulatuses, kui volikirjas ei nähta ette mõne patendivoliniku volituse piiramist. Volituse võrdse ulatuse korral ajab Patendiamet asju ükskõik kellega volikirjas nimetatud patendivolinikest.

(5) „Kasuliku mudeli seaduse” § 18¹ lõike 1 alusel kehtib ainult taotleja poolt patendivolinikule või mitme taotleja korral ühisele esindajale vahetult antud volitus. Esindamisõigust ei saa vastu võtta ega üle anda edasivolitamise korras isegi juhul, kui volikirjas selline õigus sisaldub.

(6) Kui taotlejaid on mitu, kirjutavad volikirjale alla kõik taotlejad. Ühise volikirja asemel võivad taotlejad esitada ka igaüks eraldi volikirja või osa neist ühise volikirja tingimusel, et volituse ulatus on kõigis volikirjades ühesugune. Esindatava allkiri peab sisaldama isiku ees- ja perekonnanime, olema loetav või suurtähtkirjas dešifreeritud. Kui taotleja on juriidiline isik, tuleb märkida ka seadusliku esindaja ametinimetus.

(7) Originaalvolikirja legaliseerimist, notariaalset tõestamist või kinnitamist ei nõuta.

(8) Kui volikirjas ei ole määratud volituse kehtivuse alguse kuupäeva, kehtib volitus volikirja allakirjutamise kuupäevast. Kuupäevata volikirja korral loetakse volitus kehtivaks volikirja Patendiametisse saabumise kuupäevast. Kui patendivolinik esitab volikirja seaduses ettenähtud juhtudel pärast toimingu tegemist, loetakse volituse andmise kuupäevaks „Patendivoliniku seaduse” § 3 lõike 1 alusel toimingu tegemise kuupäev, välja arvatud juhul, kui see on vastuolus volikirja enda sisuga või on volikiri muul põhjusel tühine.

(9) Kui volikirjas ei ole volituse kehtivusaega märgitud, loetakse volikiri tähtajatuks.

(10) Kui volikirjas nimetatud patendivolinikku ei ole riiklikku patendivolinike registrisse kantud või kui talle ei ole antud patendivoliniku kutset tegutsemiseks leiutiste valdkonnas, loetakse volikiri kehtetuks.

(11) Volitust tõendavaks ja volikirja asendavaks dokumendiks asjaajamisel Patendiametiga loetakse ka avaldust, kui avalduse andmeväljale 2 on kantud §-s 13 nõutud andmed ja avaldusele on alla kirjutanud ühise esindaja korral teised taotlejad või patendivoliniku korral kõik taotlejad. Sel juhul loetakse ühise esindaja ja patendivoliniku volituse ulatuseks registreerimistaotluse menetlusega ja registreeringu kehtivuse pikendamisega seotud kõigi toimingute sooritamine.

(12) Kui sama toimingute tegemiseks kehtivad eri isikutele välja antud volikirjad, edastab Patendiamet teateid hiljem välja antud volikirjaga volitatud isikule, kui volikirjadest või muust volitust puudutavast dokumendist ei tulene teisiti.

§ 47. Prioriteedinõuet tõendavad dokumendid

(1) Tööstusomandi kaitse Pariisi konventsiooni, Maailma Kaubandusorganisatsiooni asutamislepingu või muu kokkuleppe alusel prioriteedinõude esitamisel lisatakse registreerimistaotluse dokumentidele esmase patenditaotluse või registreerimistaotluse vastu võtnud Patendiameti poolt taotlejale välja antud prioriteeti tõendavad originaaldokumendid.

(2) Kui prioriteedinõue on esitatud mitme varasema patenditaotluse või registreerimistaotluse alusel, lisatakse kõigi nende taotluste kohta prioriteeti tõendavad originaaldokumendid.

§ 48. Tõlgetele esitatavad üldnõuded

(1) Kõigi registreerimistaotluses sisalduvate dokumentide tõlge peab vastama originaaldokumentidele.

(2) Tõlke õigsuse eest vastutab tõlk või patendivolnik. Tõlke õigsust kinnitatakse teksti lõppu lisatud deklareeringuga „Tõlke õigsust kinnitan” ja tõlgi või patendivolniku allkirjaga. Allkiri peab olema loetav või suurtähtkirjas dešifreeritud.

(3) Kui tõlke on teinud vannutatud tõlk, võib ta tõlke kinnitada vannutatud tõlgi tehtud tõlgete kinnitamiseks kehtestatud korra kohaselt, kuid arvestades, et kinnitamiseks kasutatavad vahendid ja rekvisiidid ei tohi takistada dokumendist üldkasutatavate paljundusseadmetega piiramatult arvu ära kirjade tegemist.

(4) Kui tõlgitud dokument esitatakse mitmes identses eksemplaris, lisatakse käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud deklareering ja allkiri ainult ühe eksemplari lõppu.

§ 49. Tõlke õigsus ja tõlke parandamine

(1) Tõlke õigsust eeldatakse, kuni ei tõestata vastupidist.

(2) Taotleja, kasuliku mudeli omanik või patendivolnik võib taotleda paranduste tegemist tõlkesse ilmsete redaktsiooniliste ja kirjavigade parandamiseks, kui parandused vastavad võõrkeelsele originaaltekstile.

§ 50. Näidised

(1) Registreerimistaotlusele tootenäidiseid, mudeleid, proove või muid leiutist iseloomustavaid esemeid (edaspidi *näidis*) ei lisata. Registreerimistaotlusele näidiste lisamine või nende hilisem registreerimistaotluse menetluse käigus Patendiametile esitamine ei asenda ettenähtud dokumentide esitamist. Esitatud näidistel ei ole registreerimistaotluse menetluse käigus tõendi väärtust.

(2) Näidiste tagastamise või säilitamise eest Patendiamet ei vastuta.

6. jagu

Registreerimistaotluse dokumentide vormistamise nõuded

§ 51. Tekstidokumentide vormistamise üldnõuded

(1) Kõik registreerimistaotluse dokumendid vormistatakse ja esitatakse valgel tihedal matil vastupidaval ja painduval paberil formaadis A4 (210 × 297 mm).

(2) Iga paberilehte kasutatakse püstformaadis ja ainult ühelt poolt.

(3) Registreerimistaotluse iga dokumenti alustatakse uuel lehelt.

(4) Leiutiskirjelduse, nõudluse ja leiutise olemuse lühikokkuvõtte vormistamisel jäetavate lehe veeriste minimaalmõõtmed on järgmised:

ülemine veeris – 20 mm;

vasak veeris – 25 mm;

parem veeris – 20 mm;

alumine veeris – 20 mm.

(5) Leiutiskirjelduse, nõudluse ja leiutise olemuse lühikokkuvõtte vormistamisel jäetavate lehe veeriste maksimaalmõõtmed on järgmised:

ülemine veeris – 40 mm;

vasak veeris – 40 mm;

parem veeris – 30 mm;

alumine veeris – 30 mm.

(6) Tekstidokumentide leheküljed nummerdatakse araabia numbritega. Leiutiskirjeldus ja nõudlus nummerdatakse järjestikku leiutiskirjeldusest alates. Lehekülje number paigutatakse lehe keskele ülemise veerise alla. Leiutiskirjelduse esimesele lehele lehekülje numbrit ei märgita.

(7) Iga viies tekstirida leiutiskirjelduses ja nõudluses on soovitatav nummerdada vasaku veerise paremas ääres. Tekstilõike eraldavaid reavaheid või tühje ridu ei loeta tekstiridadeks ja neid ei nummerdata.

(8) Dokumentide tekst esitatakse trükimasina- või arvutikirjas, trükimenetlusel või mõnda muud tehnilist meetodit kasutades.

(9) Dokumendid peavad olema trükitud musta kustumatu ja säilimiskindla värviga ning sellise värvitumedusega, mis võimaldab dokumentidest kõigi üldkasutatavate paljundusseadmetega teha piiramatu arvu ära kirju.

(10) Leiutiskirjelduse, nõudluse ja leiutise olemuse lühikokkuvõtte tekst trükitakse minimaalse reavahega 1,5 intervalli kirjas, mille suurtähtede kõrgus on vähemalt 2,1 mm.

(11) Graafilised tähised, ladinakeelsed nimetused, ladina ja kreeka tähed, matemaatilised ja keemilised valemid võivad olla kirjutatud käsitsi musta tindi, pasta või tušiga. Valemities ei ole lubatud kasutada segamini mõnd tehnilist meetodit ja käsitsikirjutamist.

§ 52. Terminid ja tähised

(1) Leiutiskirjelduses, nõudluses ja leiutise olemuse lühikokkuvõttes kasutatakse standardseid, nende puudumisel aga teadus- ja tehnikakirjanduses üldlevinud termineid, tähiseid, lühendeid ja mõõtühikuid.

(2) Kui kasutatakse terminit või tähistust, mis ei ole erialakirjanduses üldlevinud, siis seletatakse selle tähendus esimesel leiutiskirjelduses kasutamise juhul. Eestikeelse termini puudumisel võib kasutada võõrkeelset terminit, kirjutades selle kursiivis.

(3) Kõigile tingtähistele antakse selgitus.

(4) Leiutiskirjelduses, nõudluses ja leiutise olemuse lühikokkuvõttes järgitakse terminoloogia ühtsuse nõuet (st terminid leiutiskirjelduses ja nõudluses peavad olema ühed ja samad). Terminoloogia ühtsuse nõue kehtib ka füüsikaliste suuruste mõõtühikute, dimensioonide ja tingtähistede kohta.

(5) Füüsikalised suurused väljendatakse SI või CGS mõõtühikute süsteemis.

(6) Protsendimärki (%), temperatuuri tähist ($^{\circ}\text{C}$ jt) ja muid sarnaseid tähiseid kasutatakse ainult arvu järel. Tekstis tuleb kasutada vastavalt sõnu „protsent”, „kraad” jms, mitte aga väljendeid nagu näiteks: „temperatuur tõuseb mõne % või $^{\circ}\text{C}$ võrra” või „mahtuvus suureneb $2\times$ ”.

§ 53. Mittekasutatavad väljendid

(1) Registreerimistaotluse dokumentide tekstis ei tohi olla väljendeid, mis on avaliku korra ja moraali vastased või halvustavad teisi isikuid ja nende leiutisi.

(2) Leiutiskirjelduses või teistes registreerimistaotluse dokumentides ei tohi esitada leiutist või taotlejat reklaamivaid tekste või kujutisi.

(3) Sõnalist kaubamärki võib tekstis kasutada üksnes juhul, kui see määrab üheselt leiutise mõne olulise tunnuse.

§ 54. Keemilised valemid

(1) Leiutiskirjelduses, nõudluses ja leiutise olemuse lühikokkuvõttes võib esitada keemilisi valemuid.

(2) Keemiliste ühendite struktuurivalemite kirjutamisel kasutatakse elementide üldkasutatavaid sümboleid ja näidatakse täpselt ära sidemed elementide ja radikaalide vahel.

§ 55. Matemaatilised avaldised ja tähised

(1) Leiutiskirjelduses, nõudluses ja leiutise olemuse lühikokkuvõttes võib kasutada matemaatilisi avaldiseid (valemuid) ja tähiseid.

(2) Kõik matemaatilistes valemities kasutatud tähistused dešifreeritakse nende esinemise järjekorras. Valemities selgitused kirjutatakse tulvana valemities alla.

(3) Matemaatilisi tähiseid „>”, „<”, „=” jt kasutatakse ainult matemaatilistes valemites, tekstis tuleb need esitada sõnadena („suurem”, „väiksem”, „võrdne” jne).

(4) Intervallide tähistamiseks positiivsete arvude vahel võib kasutada märki „–” („alates kuni”). Teistel juhtudel tuleb kasutada sõnu „alates” ja „kuni”.

(5) Suuruste väljendamisel protsentides pannakse protsendimärk (%) ja mõõtühik pärast arvu. Tekstis protsendimärki ja mõõtühikute tähiseid ei kasutata (§ 52 lg 6).

(6) Matemaatilisi valemeid võib poolitada ainult märgi kohalt.

§ 56. Illustratsioonide vormistamise nõuded

(1) Ükskõik millist liiki illustratsioonid (joonised, skeemid, tabelid, diagrammid, graafikud, epüürid, joonistused, ostsillogrammid jms) tehakse tehnilise joonestamise nõuete kohaselt joonestusvahenditega tugeva musta kustumatu joonega, varjutamata ja värvimata ning esitatakse valgel tihedal matil vastupidaval ja painduval paberil formaadis A4 (210 × 297 mm). Illustratsioonid ei tohi olla valmistatud reljeefse pinnaga ega mis tahes tehnikas kolmemõõtmelisena.

(2) Igat liiki illustratsioonid esitatakse ilma pealkirjade, kirjeldava teksti ja märkusteta, välja arvatud sellised viited nagu „vesi”, „aur”, „avatud”, „suletud”, „A-A” (lõike tähistamiseks) jne ning elektriskeemidel ja muudel skeemidel kasutatavad tähised.

(3) Tähti ja numbreid ei panda sulgudesse, ringidesse ega jutumärkidesse.

(4) Tähtede ja numbrite minimaalne kõrgus peab olema 3,2 mm.

(5) Soovitav on kasutada ristprojektsiooni. Lubatud on ka aksonomeetria kasutamine.

(6) Detailide ja muude elementide mõõtmeid illustratsioonil ei näidata. Vajaduse korral tuuakse leiutiskirjelduses erinevate mõõtmete suhtarvud. Absoluutmõõtmed esitatakse juhul, kui need kuuluvad leiutise oluliste tunnuste hulka.

(7) Illustratsioonidel ei kasutata raamjooni.

(8) Paberilehe minimaalsed veerised on:

ülemine veeris – 25 mm;

vasak veeris – 25 mm;

parem veeris – 5 mm;

alumine veeris – 10 mm.

Illustratsioonide all olev pind ei tohi ületada 262 × 170 mm.

(9) Kujutise iga element esitatakse õiges proportsioonis teiste elementide suhtes, välja arvatud juhul, kui mõne elemendi selgeks kujutamiseks on vaja muuta selle mastaabi.

(10) Illustratsioonidele ei või kanda midagi, millest ei ole juttu leiutiskirjelduses või mida ei vajata leiutise olemusest arusaamiseks, näiteks kaubamärgi kujutist seadme joonisel. Viideteks ettenähtud tähiseid, mida pole leiutiskirjelduses, ei tohi olla ka illustratsioonidel ja vastupidi.

(11) Kui kujutised, mis paiknevad kahel või enamal lehel, on ühe illustratsiooni osad, paigutatakse need kujutised nii, et illustratsioon oleks tervikuna lehtede paigutamise teel kokku pandav.

(12) Illustratsioonid paigutatakse soovitatavalt püstformaadis lehele nii, et leht oleks maksimaalselt täidetud. Kui illustratsiooni ei saa paigutada püstformaadis lehele, siis paigutatakse see nii, et illustratsiooni ülemine osa oleks lehe vasaku serva pool.

(13) Ühele lehele võib paigutada rohkem kui ühe kujutise (figuuri), kuid need peavad olema üksteisest selgelt eraldatud. Iga kujutis nummerdatakse araabia numbriga, mille ette lisatakse tähis FIG, näiteks FIG 1, FIG 2 jne, vaatamata tema liigile (joonis, skeem, graafik, joonistus, foto jne). Kui leiutise selgitamiseks kasutatakse ainult üht kujutist, ei ole seda tarvis nummerdada.

(14) Illustratsioonide lehtede nummerdamisel on soovitatav järgida nende viitamise järjekorda leiutiskirjelduses. Illustratsioonide lehed nummerdatakse lehe keskel ülemise veerise all paiknevate araabia numbritega, mis on mõõtmetelt suuremad kui 3,2 mm. Iga lehe number peab koosnema kahest araabia numbrist, mis on eraldatud kaldkriipsuga ning millest esimene on lehe number ja teine on illustratsioonide lehtede koguarv. (Näiteks 1/3, milles number 1 näitab illustratsiooni lehe järjekorranumbrit ja 3 illustratsioonide lehtede koguarvu.)

(15) Graafilisi kujutisi ei esitata leiutiskirjelduse ja nõudluse teksti sees.

(16) Kujutise mastaap valitakse selline, et vähendamisel suuruseni 2/3 lineaarmõõtude järgi oleks võimalik eristada kõiki detaile.

(17) Kõik graafiliste kujutiste elemendid, millest kirjutatakse leiutiskirjelduses, peavad olema tähistatud nii leiutiskirjelduses kui ka illustratsioonidel. Graafilise kujutise elementide positsiooninumbri tähistatakse araabia numbritega vastavalt nende elementide nummerdamisele leiutiskirjelduses ja nõudluses. Seejuures on soovitatav, et numeratsioon leiutiskirjelduses algab ühest ja kasvab vastavalt elementide esitamise järjekorrale tekstis. Elementide nummerdamiseks illustratsioonidel kasutatakse sirgeid või vaba käega tõmmatud viitejooni, mis on ülejäänud joontest peenemad. Teatud viidete puhul võib viitejooned ära jätta. Seda liiki viited, mis ei ole ühendatud ühegi elemendiga, tähistavad pinda või lõiget, kus need paiknevad, ja need võib alla joonida. Sellega rõhutatakse, et viitejooned ei ole kogemata märkimata jäänud. Eri illustratsioonidel paiknevad ühed ja samad elemendid tähistatakse ühe ja sama positsiooninumbriaga.

(18) Kui graafiline kujutis on esitatud skeemina, siis kasutatakse standardseid graafilisi tähiseid. Üht liiki skeemil on lubatud kasutada teist liiki skeemi elemente. (Näiteks elektrilisele skeemile võib lisada üksikuid kinemaatilise või hüdraulilise skeemi elemente ja vastavaid tähiseid.) Kui skeemil on elementide graafilise tähistusena kasutatud riskülikuid, tuleb peale numbrilise tähistuse riskülikusse kirjutada ka elemendi nimetus. Kui elemendi graafilise tähistuse mõõtmed ei luba seda teha, võib elemendi nimetuse kirjutada viitejoonele.

(19) Fotod peab esitama must-valgetena. Fotodel kujutatu peab olema eristatav ja piisavalt kontrastne fotodest kvaliteetsete koopiatega tegemiseks. Foto formaat ei tohi ületada formaati A4. Väiksemad fotod tuleb kanda (kleepida või kopeerida) A4 formaadis valgele paberilehele.

(20) Kui registreerimistaotluse esialgselt esitatud illustratsioonidel on võõrkeelset teksti või, kui illustratsioonidena kasutatakse varasema taotluse illustratsioone, millel on võõrkeelset teksti, tuleb võõrkeelne tekst asendada eestikeelsega.

(21) Illustratsioonide ükski leht ei tohi olla määrdunud või kortsunud. Sellel ei tohi olla nähtavaid paberi defekte, murdejooni, trükkimisest või paljundamisest tekkinud värvilaike, täppe, jooni ega muid edasisel paljundamisel ilmsiks tulevaid defekte. Jooniseid ei või kokku murda ega rulli keerata.

3. peatükk

Registreerimistaotluse esitamise kord

§ 57. Registreerimistaotluse esitamine

(1) Registreerimistaotlus esitatakse otse või posti teel Patendiameti vastuvõtuosakonda. Registreerimistaotluse võib panna ka Patendiametis aasta kõikidel päevadel ööpäevaringselt avatud tööstusomandi objektide õiguskaitse registreerimise taotluste postkasti. Eesti ID-kaarti omavad isikud võivad registreerimistaotluse esitada ka elektroonselt Patendiameti veebilehel aadressil www.epa.ee kättesaadavaks tehtud tööstusomandi õiguskaitse taotluste elektroonsel esitamise portaali (edaspidi *portaal*) kaudu.

(2) Registreerimistaotluse saabumise päevaks loetakse selle tegelik Patendiametisse saabumise päev. See kehtib ka registreerimistaotluse edastamisel posti- või kulleriteenust kasutades.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatata viisil (faksi, elektronposti või muul elektroonsel viisil) edastatud patenditaotlusi vastu ei võeta.

§ 58. Registreerimistaotluse esitamine Eesti Vabariigis elukohta või asukohta omava taotleja poolt

Iga Eesti Vabariigis elukohta või asukohta omav isik võib esitada registreerimistaotluse Patendiametile ja ajada järgnevalt registreerimistaotluse menetluse asju „Kasuliku mudeli seaduse” § 18¹ lõikes 1 sätestatust tulenevalt ise või volitada ennast esindama patendivoliniku.

§ 59. Registreerimistaotluse esitamine välisriigis elukohta või asukohta omava taotleja poolt

(1) Isik, kelle elukoht või asukoht on väljaspool Eesti Vabariiki, võib esitada registreerimistaotluse Patendiametile „Kasuliku mudeli seaduse” § 18¹ lõikes 2 sätestatust tulenevalt ise või patendivoliniku kaudu.

(2) Isik, kelle elukoht või asukoht on väljaspool Eesti Vabariiki, ajab registreerimistaotluse menetlusega seotud asju Patendiametiga „Kasuliku mudeli seaduse” § 18¹ lõikes 2 sätestatust tulenevalt ainult patendivoliniku kaudu.

§ 60. Registreerimistaotluse esitamine mitme taotleja poolt

(1) Kui registreerimistaotluses on märgitud kaks või enam taotlejat, kelle kõigi elukoht või asukoht on Eesti Vabariigis, võivad nad esitada registreerimistaotluse Patendiametile ise. Järgnevat menetluse asjade ajamiseks

Patendiametiga võivad nad volitada „Kasuliku mudeli seaduse” § 18¹lõikes 3 sätestatust tulenevalt enda hulgast ühise esindaja. Taotlejad võivad enda esindajaks volitada ka patendivoliniku.

(2) Kui kõigi registreerimistaotluses märgitud taotlejate elukoht või asukoht on välisriigis, võivad nad esitada registreerimistaotluse Patendiametile ise. Järgnevas menetluse asjade ajamiseks Patendiametiga peavad nad „Kasuliku mudeli seaduse” § 18¹lõikes 2 sätestatust tulenevalt volitama ennast esindama patendivoliniku.

(3) Kui registreerimistaotluses märgitud taotlejate hulgas on nii Eesti Vabariigis elukohta või asukohta omavaid isikuid kui ka välisriigis elukohta või asukohta omavaid isikuid, võivad nad esitada registreerimistaotluse Patendiametile ise. Järgnevas menetluse asjade ajamiseks Patendiametiga peavad nad aga „Kasuliku mudeli seaduse” § 18¹lõikes 3 sätestatust tulenevalt volitama ennast esindama enda hulgast ühe Eesti Vabariigis elukohta või asukohta omava isiku (ühine esindaja). Taotlejad võivad enda esindajaks volitada ka patendivoliniku.

(4) Ühise esindaja volitamiseks võivad taotlejad § 46 lõikes 11 kehtestatu kohaselt registreerimistaotluse esitamisel märkida ühise esindaja avaldusele. Ühise esindaja volitamiseks menetluse käigus või ühise esindaja muutmiseks peavad taotlejad esitama ühise volikirja.

(5) Kui taotlejad ei ole käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 3 nimetatud juhul volitanud patendivolinikku või märkinud avaldusele ühist esindajat või teda hiljem volitanud, loeb Patendiamet ühiseks esindajaks avaldusel järjekorras esimesena märgitud Eesti Vabariigis elukohta või asukohta omava taotleja.

§ 61. Riigilõivu tasumist tõendava dokumendi esitamine

(1) Riigilõivu tasumist tõendav dokument esitatakse Patendiametile üldjuhul registreerimistaotluse esitamisel. Riigilõivu tasumist tõendava dokumendi lisamine registreerimistaotlusele ei ole kohustuslik, kui registreerimistaotluse esitamisel kantakse avaldusele § 20 kohaselt andmed riigilõivu tasumise kohta.

(2) Kui riigilõivu tasumist tõendavat dokumenti ei ole registreerimistaotlusele lisatud ega andmeid riigilõivu tasumise kohta avaldusele § 20 kohaselt kantud, tuleb riigilõivu tasumist tõendav dokument esitada Patendiametile „Kasuliku mudeli seaduse” § 18 lõikest 2 tulenevalt ja § 34 lõikes 5 sätestatu alusel kahe kuu jooksul registreerimistaotluse esitamise kuupäevast arvates. Nimetatud tähtaega ei saa pikendada ega taastada.

(3) Riigilõivu tasumist tõendav dokument esitatakse otse või posti teel Patendiameti vastuvõtuosakonda. Selle võib panna ka Patendiametis aasta kõikidel päevadel ööpäevaringselt avatud tööstusomandi objektide õiguskaitse registreerimise taotluste postkasti. Elektroonselt saab riigilõivu tasumist tõendavat dokumenti esitada ainult portaali kaudu.

(4) Mitme isiku poolt eri aegadel riigilõivu tasumise korral loetakse riigilõiv tasutuks isiku poolt, kelle esitatud riigilõivu tasumist tõendav dokument saabus Patendiametisse esimesena.

(5) Patendiamet võib kahtluse korral kontrollida riigilõivu laekumist Rahandusministeeriumi riigilõivude kontole. Kui riigilõivu ei ole Rahandusministeeriumi riigilõivude kontole laekunud või kui käesoleva paragrahvi kohaselt Patendiametile esitatud andmed riigilõivu tasumise kohta ei ühti Rahandusministeeriumi riigilõivude konto andmetega, võib Patendiamet riigilõivu tasumise kontrollimise eesmärgil nõuda taotlejalt pangaasutuse kinnitatud riigilõivu tasumist tõendava dokumendi esitamist. Riigilõivu laekumise kuupäeval ei ole registreerimistaotluse menetlemisel „Kasuliku mudeli seaduse” § 34 lõikes 5 sätestatust tulenevalt õiguslikku tähendust.

§ 62. Volikirja esitamine

(1) Volikiri esitatakse Patendiametile registreerimistaotluse esitamisel, kui avaldusele on alla kirjutanud patendivolinik või ühine esindaja. Elektroonselt saab volikirja esitada ainult portaali kaudu. Volikiri peab olema digitaalselt allkirjastatud.

(2) Kui registreerimistaotluse esitamisel volikirja ei esitatud, on soovitatav esitada see võimalikult kiiresti omal algatusel. Kui volikirja ei ole omal algatusel esitatud, peab selle esitama Patendiameti poolt „Kasuliku mudeli seaduse” § 21 lõike 2 alusel määratud tähtpäevaks.

(3) Käesoleva paragrahvi lõiget 2 kohaldatakse ka taotleja korral, kelle elukoht või asukoht on väljaspool Eesti Vabariiki, kui ta esitab registreerimistaotluse ise.

§ 63. Prioriteedinõuet tõendavate dokumentide esitamine

(1) Prioriteedinõuet tõendavad dokumendid lisatakse registreerimistaotlusele selle esitamisel Patendiametile.

(2) Kui prioriteedinõuet tõendavaid dokumente ei ole registreerimistaotlusele lisatud, peab need „Kasuliku mudeli seaduse” § 18²lõikes 2 sätestatu kohaselt esitama 16 kuu jooksul prioriteedikoopäevast arvates.

(3) Prioriteedinõuet tõendavaid dokumente ei ole vaja esitada, kui prioriteedinõude aluseks on Eesti Vabariigis esitatud esmane registreerimistaotlus või patenditaotlus.

(4) Prioriteedinõuet tõendavate dokumentide eestikeelsed tõlked esitatakse „Kasuliku mudeli seaduse” § 18²lõike 3 kohaselt Patendiameti nõudel „Kasuliku mudeli seaduse” § 21 lõike 2 alusel Patendiameti määratud tähtaja jooksul. „Kasuliku mudeli seaduse” § 17 lõike 6 alusel on Patendiametil õigus nõuda tõlgete esitamist ka kahe kuu jooksul nõude kuupäevast. Viimasel juhul ei saa tõlgete esitamise tähtaega pikendada.

4. peatükk

Rakendussäte

§ 64. Portaali kasutuselevõtmise kuupäev

Patendiamet teatab oma veebilehel aadressil www.epa.ee kuupäeva, millal alustatakse taotluste vastuvõttu tööstusomandi õiguskaitse taotluste elektroonse esitamise portaali kaudu.

Kristen Michal
Minister

Margus Sarapuu
Kantsler

[Lisa](#) Kasuliku mudeli registreerimise avalduse vorm